Biuletyn Bezpieczeństwa Komputerowego

OUCH!

W tym wydaniu

- **Trzy najważniejsze internetowe zagrożenia dla dzieci**
- **Edukacja i ochrona dzieci**
- **Polecane witryny internetowe**

Ochrona najmłodszych użytkowników Internetu

REDAKTOR GOŚCINNY

Czerwcowe wydanie miesięcznika OUCH! powstało dzięki pomocy Kevina Johnsona.

Kevin jest starszym doradcą d/s bezpieczeństwa w firmie Secure Ideas, zarządza witryną MySecurityScanner.com, jest też starszym szkoleniowcem w SANS Institute.

Więcej informacji o działalności Kevina Johnsona można znaleźć na stronach internetowych: http://www.secureideas.net www.mysecurityscanner.com

WPROWADZENIE

Wszyscy chcemy zapewnić naszym dzieciom jak najlepszą przyszłość, chcemy by umiały się poruszać w świecie najnowszych technologii. We współczesnym świecie dzieci muszą być zorientowane w najnowszych trendach nie tylko po to, by skutecznie konkurować w szkole czy mieć lepszy start do kariery, ale też by podtrzymywać i rozwijać swoją społeczną aktywność.

Niestety, wraz z nowymi możliwościami pojawiły się też nowe zagrożenia, na które dzieci nie są przygotowane, a nawet nie są świadome ich istnienia.

Naszą odpowiedzialnością jest uświadomienie dzieciom różnych niebezpieczeństw oraz doradzanie, jak można się przed nimi bronić.

W tym numerze miesięcznika OUCH! przedstawiamy trzy najważniejsze internetowe zagrożenia oraz metody ochrony przed nimi.

TRZY GŁÓWNE ZAGROŻENIA

Aby móc skutecznie chronić dzieci w Internecie najpierw trzeba zrozumieć z jakiego typu zagrożeniami może się ono zetknąć. Dzięki uświadomieniu sobie niebezpieczeństw, rodzice i dzieci mogą wspólnie wypracować metody ochrony.

1. **Nieznajomi**: zagrożenie stwarzane przez wrogo nastawionych nieznajomych jest najpowszechniejszą rzeczą, jakiej obawiają się rodzice. Nieznajomi mogą próbować nawiązać relację z dzieckiem, zaprzyjaźnić się z nim (czasem udając rówieśnika), a następnie mogą spróbować je wykorzystać.

2. **Koledzy**: Cyberprzemoc (Cyberbullying) jest zjawiskiem, które ciągle przybiera na sile, a którego znaczenie często jest lekceważone przez rodziców. Znęcanie się czy przemoc rówieśnicza istniała zawsze, jednak Internet wzmocnił siłę tych zjawisk. Obecnie sprawcy cyberprzemocy mogą zamieścić nękające posty w Internecie mającym ogólnoświatowy zasięg, mogą też ukraść internetową tożsamość dziecka. W dodatku internetowi oprawcy stosując odpowiednie oprogramowanie mogą pozostać anonimowi, powodując trudności w ich namierzeniu i powstrzymaniu ich działań.

3. **Same dzieci**: W dzisiejszym świecie internetowych społeczności dzieci mogą być dla siebie najpoważniejszym zagrożeniem. Każdy post który zamieszczą w Internecie jest nie tylko widoczny dla wszystkich jego użytkowników, ale może być trudny lub wręcz niemożliwy do usunięcia. Dzieci mogą nie zdawać sobie sprawy, jak publikowane przez nich posty mogą wpłynąć na ich przyszłość. Obecnie już standardową praktyką wykorzystywaną przez pracodawców czy agencje zatrudnienia stało się przeglądanie aktywności kandydatów na portalach

Ochrona najmłodszych użytkowników Internetu

społecznościowych w celu lepszego poznania ich potencjału. Tego typu wiedza może też zostać wykorzystana w trakcie rekrutacji na uczelnie wyższe. Jeśli dziecko ma związek z postami o wstydliwym, kontrowersyjnym, kłopotliwym czy nawet nielegalnym charakterze, może to zostać użyte przeciwko niemu.

Innym zagrożeniem może być podawanie kompletnych danych osobowych lub szczegółowych informacji na temat życia prywatnego. Mogą one zostać wykorzystane nie tylko przez obcych chcących skrzywdzić daną osobę, ale też i znajomych w celu ośmieszenia czy sprawienia przykrości koledze.

JAK CHRONIĆ DZIECI – PORADY DLA RODZICÓW

Teraz, gdy główne zagrożenia są już znane, przedstawiamy metody pozwalające zwiększyć bezpieczeństwo dziecka i Internecie.

- **Edukacja**: Najważniejszą rzeczą jest edukowanie dziecka i uświadomienie mu istniejących zagrożeń. Żadna technologia czy program komputerowy nie zniweluje wszystkich niebezpieczeństw jakie dzieci mogą napotkać podczas korzystania z Internetu. Rodzice powinni rozmawiać z dziećmi o tym, co robią one w Internecie, powinni też na bieżąco monitorować ich sieciową aktywność.
Warto zadbać o przyjazną atmosferę współpracy i rozmawiać z dzieckiem tak, by nie obawiało się zwrócić po poradę do rodzica w przypadku natrafienia w Internecie na problem czy niebezpieczeństwo.

- **Oddzielny komputer**: Dziecko powinno mieć swoje stanowisko komputerowe. Jest to istotne szczególnie w sytuacji zainfekowania komputera przez złośliwe oprogramowanie, które może zostać przypadkowo ściągnięte. Gdy dziecko ma oddzielny komputer, dane rodziców (np. do kont bankowości internetowej) nie są zagrożone. Komputer dziecka powinien być usytuowany w ruchliwej części mieszkania, tak aby można było monitorować działania jakie podejmuje ono w Internecie. Każde z dzieci powinno też mieć utworzone swoje profile użytkowników bez uprawnień administracyjnych. Dzięki

Najważniejszą rzeczą w kwestii ochrony najmłodszych w Internecie jest uświadamianie im zagrożeń na jakie mogą się natknąć oraz podtrzymanie obustronnej rozmowy na temat ich internetowej aktywności.

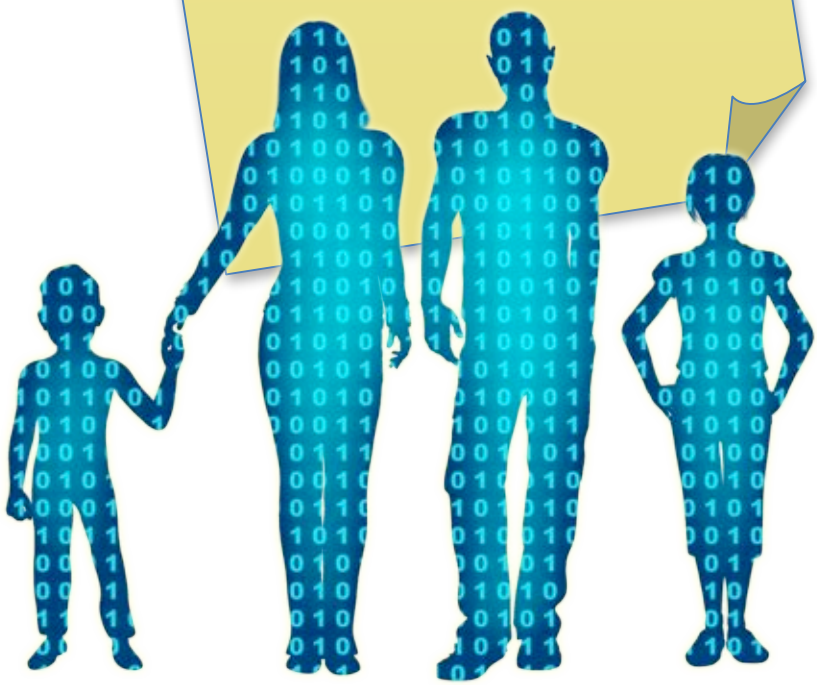

temu można łatwo sprawdzić, co dziecko robi na komputerze i w Internecie. Metoda oddzielnego konta użytkownika dla dziecka jest też przydatna w sytuacji, kiedy jest tylko jeden komputer w domu.

- **Zasady**: Rodzice powinni zawrzeć z dziećmi "Umowę korzystania z Internetu". Zawarte w niej są zasady, których dzieci zobowiązują się przestrzegać w trakcie korzystania z Internetu. Warto ustalić, w jaki sposób zasady będą egzekwowane i jakie konsekwencje mogą spotkać dziecko, które ich nie przestrzega. Taką umowę należy przedyskutować z dzieckiem po czym zawiesić w pobliżu komputera lub innym dobrze widocznym miejscu. Dzięki umowie dzieci poznają i zrozumieją oczekiwania rodziców dotyczące ich internetowej aktywności.

Ochrona najmłodszych użytkowników Internetu

- **Monitorowanie**: Dzieci z natury są ufne i ciekawe świata. Niestety może to czasem prowadzić do niebezpiecznych i przykrych sytuacji. Rodzicie powinni obserwować i sprawdzać internetową aktywność dziecka, ponieważ ono samo nie zdaje sobie sprawy z otaczających zagrożeń. Należy zidentyfikować problemy zanim się pojawią w rzeczywistości, a gdy ewentualnie już do nich dojdzie, trzeba o nich wspólnie porozmawiać. Rodzice często nie zdają sobie sprawy z faktu, że system operacyjny komputera posiada opcję „Rodzicielskiej kontroli" pomagającej monitorować działania dziecka. Można również nabyć specjalistyczne oprogramowanie, które daje rodzicom bardzo szerokie i szczegółowe możliwości monitorowania.

- **Filtrowanie**: Rodzice mogą zdecydować, że do stron z określoną tematyką dziecko nie będzie miało dostępu. Szczególnie ważne jest to w przypadku najmłodszych dzieci, które przypadkowo mogą natknąć się na niechciane lub szkodliwe treści. Tak jak i przy monitorowaniu, system operacyjny komputera pozwala na aktywowanie „Kontroli rodzicielskiej" filtrującej określone treści. Można też zakupić oprogramowanie dające bardziej zaawansowane ustawienia filtrowania. Należy jednak pamiętać, że im starsze dziecko, tym filtrowanie jest mniej skuteczne. Nie tylko z tego powodu, że starsze dzieci potrzebują mieć szerszy dostęp do zawartości Internetu w związku z obowiązkami szkolnymi, ale przede wszystkim dlatego, że będą korzystać z Internetu w bibliotece, szkole czy u kolegów, a więc w miejscach w których niekoniecznie musi być zainstalowane oprogramowanie filtrujące. Dlatego też uświadamianie i edukacja jest najważniejszą rzeczą, jaką rodzic może zrobić by chronić swoje dziecko.

ZOBACZ TEŻ

W Internecie znaleźć można wiele stron poświęconych tematyce bezpieczeństwa dzieci online, a także opisujących dodatkowe oprogramowanie monitorujące i filtrujące. Polecamy zapoznać się z następującymi witrynami:

Polskie Centrum Programu Safer Internet
http://www.saferinternet.pl

Porozumienie na rzecz bezpieczeństwa dzieci w Internecie
http://bezpieczniewinternecie.pl

Pomoc w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży w Internecie
http://www.helpline.org.pl

Zgłaszanie nielegalnych treści w Internecie
http://www.dyzurnet.pl

Microsoft "Chroń swoją rodzinę"
http://www.microsoft.com/poland/protect/family/default.mspx

Facebook "Rodzinne centrum bezpieczeństwa"
http://www.facebook.com/help/safety

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

Zasubskrybuj comiesięczny Biuletyn Bezpieczeństwa Komputerowego – SANS OUCH! Zdobądź dostęp do archiwów i poznaj rozwiązania SANS z zakresu bezpieczeństwa komputerowego i osobowego. Odwiedź http://www.securingthehuman.org i dowiedz się więcej.

POLSKI PRZEKŁAD

Polskie Centrum Programu "Safer Internet" funkcjonuje w ramach programu Komisji Europejskiej "Safer Internet" i tworzone jest przez NASK oraz Fundację Dzieci Niczyje. Centrum prowadzi działania edukacyjne (http://www.saferinternet.pl), udziela pomocy telefonicznej i online w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży w sieci (http://www.helpline.org.pl), a także podejmuje interwencje w związku ze zgłoszeniami o nielegalnych treściach w Internecie (http://www.dyzurnet.pl).

Redakcja: Bill Wyman, Walt Scrivens, Phil Hoffman, Lance Spitzner, Carmen Ruyle Hardy
Polski przekład (NASK/Saferinternet.pl): Michał Maranda, Martyna Różycka